

СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн Димитър Цацов за дисертационният труд на Иван Колев „Битие и възможност. Опит за екзистенциална антропология” за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Много, много рядко може да се прочете толкова превъзходен, дълбоко промислен текст, сътворен от български философ. Накратко основното достойнство е професионалното умение да бъде центрирана смислово една богата дисциплинарна полифоничност – разработката не е нито само систематичноно изследване, нито само историкофилософско (историографско), а още по-малко онтологико-херменевтично или лингвистично, а е всяко едно от тях, но органично подчинени на основната авторова теза за възможността на философската антропология като разбиране за човека в неговата екзистенциална интерпретация – *Homo possibilis*, което означава светова възможност като екзистирание-във-възможност, което е спектър от модалности вътре, в които е разположена тясната зона на реалното (с. 131). Т.е. предлага се проект за една екзистенциална философска антропология. Аргументацията на тази теза е осъществена на завидно ниво, което се демонстрира в тънките концептуални диференциации, свързани с генезиса на философската антропология, феноменологичните и херменевтични пластове на понятието възможност и др., но и в познаването и използването в оригинал на многобройни разноезични философи. Съдържанието е разположено в три части със съответните параграфи, които са „стегнати” от идеята за значимостта на Аристотеливия трактат *De Anima* и по-специално на понятието *dupamis*. Разполагането на тези идеи в съвременен екзистенциален и онтологико-херменевтичен контекст сякаш безалтернативно защитават постановката за възможността като „субстанциалното” в примордиалната сфера на човешкото съществуване. И всичко това е поднесено с богата и ритмична стилистика.

Разработката освен всичко друго е извор на многобройни, сякаш по пътно подхвърлени евристични идеи. Като пример ще посоча параграф 13 „Чувствителност, чувство, емоции”

по-специално защитата на постановката за чувствителността като първоизвор на модалния спектър от чувство/настроения, емоции, афекти/страсти и като израз на нашата включеност в световите структури на съществуващото със собствена светова позиция, което за мене е много близко по смисъл до Хайдегеровото Dasein. Историкофилософски интерес предизвикват темите за екзистенциален сюжет (т.е. постигане на пълнота в разказа на едни живот, а не обобщаване, обяснение или изобразяване) и архив на възможното, което насочва към едни контрафактични перспективи.

На последно място, но не и по значение е ясното звучене на текста като дело на **български** философ, което се налага не само от позоваването и цитирането и на български автори, докосващи се до изследваната проблематика, но от многобройните „езикови игри,, с българския език, които съществено допринасят за убедителността на защитаваните идеи и го доближават до българския жизнен свят.

Приносителите са формулирани кратко, но пределно ясно и точно.

Макар и да не се изисква не мога да не добавя значителното присъствие на Иван Колев в българското публично философско и културно пространство чрез своите учебни пособия, философски сайтове, организирането и провеждането на редица институционални, национални и международни философски прояви, издателска дейност и др.

За съжаление законодателят не е предвидил ситуация, в която да се легитимира преход от защита на дисертация за присъждане на образователната и научната степен „доктор” в защита на дисертация за присъждане на научната степен „доктор на науките”, което в случая е най-адекватно. Поради това най-категорично предлагам на членовете на Научното жури да присъдят на Иван Колев научната и образователна степен „доктор”.

26 VI 2011 г.

Подпис:

(проф. дфн Димитър Цацов)